

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Μη νομίζετε ότι τα γούστα των μεγάλων παρισινών ραπτών και ραπτριών κανονίζουν πάντοτε τη μόδα. Υπάρχουν—ύπηρχον άλλοτε τουλάχιστον—και άλλα αίτια εις τα όποια όφειλετο ή δημιουργία της μόδας. Οί δυσμορφίες π. χ. του σώματος έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στο ζήτημα αυτό, καθώς μάς πληροφορούν οί ιστοριογράφοι. Το 1461, ένας μεγάλος φεουδάρχης, ο Φίλιππος ο Άγαθός, έπαθε μιá μεγάλη άρρώστεια—τύφο κατά πάσαν πιθανότητα—και οί γιατροί διάταξαν νά του ξυρίσουν τά μαλλιά του. Όταν έγινε καλά ο Φίλιππος ο όποιος φημιζότανε πριν για τά ώραία μαλλιά του, ντράπηκε πού ή άρρώστεια τον είχε καταντήσει σε τέτοιο χάλι, και για νά μήν τον κοροϊδεύουν διάταξε όπως όλοι οί ευγενείς της περιοχής του ξυρίσουν τά μαλλιά τους, όπως άκριβώς τού τά είχαν ξυρίσει και τού ίδιού!... Περισσότεροι από πεντακόσιοι συμμορφωθήκανε με τή διαταγή του αυτή και θυσίασαν τά μαλλιά τους. Οί περισσότεροι όμως δέν θέλησαν νά τόν άκούσουν. Ή άπειθεία τους αυτή δυσάρεστησε τρομερά τόν γρηοιά δούκα. Πύρ και μανία λοιπόν άπ' τού θυμού του, διάταξε όρισμένους ανθρώπους του, νά περιοδέσουν στους τόπους που όριζε, με τήν ρητή έντολή, όπως παντού όπου συναντοΰσαν μακρομάλληδες νά τους κόβουν τά μαλλιά διά τής βίας!...

Και ή διαταγή του έξετελέσθη για τους περισσότερους. Τους κόουφταν δηλαδή διά τής βίας!...

Νά τώρα και ένα άλλο ιστορικό ανέκδοτο σχετικό με τήν μόδα και τίς ιδιοτροπίες της :

Ή κόρες του Λουδοβίκου 9ου είχαν πελώρια πόδια. Για νά κούψουν λοιπόν τό φυσικό τους αυτό ελάττωμα, τό τόσο τρομερό για τή γυναίκα, έδημιούργησαν και έλανασάρισαν τήν μόδα τής φούστας με κομπούρα, ή όποία έσκέπαζε έντελώς τά πόδια...

Μιά άλλη ήγεμονία, ή γυναίκα του Φιλίππου του 3ου, για νά κρύψη τόν λαϊμό της, ό όποιος ήτανε τρομερά μακρύς, σφίστηκε τήν μόδα των κλειστών πτυχωτών γιακάδων. Ή μόδα αυτή ξαναλανασάρισε μετά έτη επί τής βασιλείας τής Αικατερίνης των Μεδίκων, όποτε και διήρκεσε και διεδόθη πολύ περισσότερο παρ' ότι τήν πρώτη φορά.

Έκτός όμως των γυναικών και οί άνδρες κατέφευγαν στη μόδα για νά κρύψουν τίς άσχημίες των.

Ο Έρρίκος ο Πλανταγενέτης π. χ. παύθη κάτι μακροπλά, γρηστά στην άρχη κομπούτα, για νά κρύψη κάποια άποψη που είχε στο πόδι! Και κάποια—δέν έχει εξακριβωθεί ποιά—Ισπανίδα βασιλοπούλα λανασάρισε τίς φαρδιές <καλαθωτές> φούστες, για νά μή φαίνεται πως είχε... <ε γ ο ς φ ι α σ μ ε ν η>, όπως λέμε κοινώς!...

Κατά τό 1385, μερικοί αύλιχοί ένεφανίσθησαν στα κέντρα, και στην αύλη, φορώντας ψεύτικους ώμους και μπότες, με φαρδιές και στογγυλές άκρες.

Τι συνέβαινε; Άπλοΰστατα τούς πρόσθετους ώμους τούς φορούσαν για νά κρύβουν τόν κακοσχηματισμένο κορμό των και τά φαρδιά παπούστια για νά σκεπάσουν τά τεράστια πόδια των!... Πολλές φορές έννοσιται, ή μόδες αυτές είχαν και τά θύματα τους. Άναφέρεται π. χ. ότι κάποιος άξιωματικός Άγγλος που άπαύτουσε άπ' τούς στρατιώτες του νά σφίγγονται όσο τό δυνατόν περισσότερο με κορδόνια, για νά φαίνονται κομψότεροι, έγινε ατία με τό καρκίτιο του αυτό, νά πάθουν άρκετοί, άπ' τό πολύ σφίξιμο, ύδροπικία, μερικοί μάλιστα και νά πεθάνουν!...

Στην εποχή του Φραγκίσκου του πρώτου βγήκε ή μόδα τής <φεροννιέρ> μιás κορδελίτσας δηλαδή, τήν όποian φορούσαν ή γυναίκες, γύρω στο κεφάλι και ή όποια, μπροστά στο μέτωπο, στη μέση άκριβώς, είχε ένα στογγυλό πραγματάκι από ύφασμα ή ότι δήποτε άλλο σαν κόσμημα. Τήν μόδα αυτή τήν πρωτολανασάρισε μιá κυρία, (αυτή που βλέπετε στην εικόνα, εικόνα περιφήμη και γνωστή με τ' όνομα ή <Ωραία Φεροννιέρ>), για νά κρύψη κάποιο σημάδι που είχε στο μέτωπό της. Άλλο όμως λένε ότι τήν μόδα αυτή τήν έγκαινίασε κάποια αύλική κυρία έναντίον τής όποίας είχε έπιτεθεί μ' έρωτικούς σκοπούς ο Φραγκίσκος ο Α' και τής όποίας από τόν πολύ της θυμό έσπασε μιá γαλαζία φλεβίτσα που είχε στο μέτωπο. Από τό σπάσιμο αυτό τής φλεβας τής έμεινε ένα μικρό σημάδι και για νά τό σκεπάση φόρεσε τήν περιφήμη κορδέλλα με τό κομπάνι έμπρός...

Για τόν περίφημο Σαιν - Ζιστ, έναν από τούς φοβερωτέρους τρομοκράτες τής Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό δεξί χέρι του Ροβεσπιέρου, λέγουν ότι φορούσε τήν περιφήμη πανύψηλη και φαρδιά του γραβάτα για νά κρυφεί κάτι άπασία σημάδια από <χελώνια> που είχε στο λαϊμό!... Για τήν άλήθεια του πράγματος αυτού μαρτυρεί και τό γεγονός ότι ποτέ ο Σαιν - Ζιστ δέν έβγαζε τήν γρα-

βάτα του μπροστά σε άλλους, ως ήταν και οί στενωτέρου φίλοι του άκόμη!...

Έπί βασιλείας Φραγκίσκου του Α' οί αύλιχοί άνεκάλυψαν έξαφνα ότι ή... χοντρή κοιλιά έδινε κάποιο μεγαλειό στον κάτοχο της!... Άρχισαν λοιπόν νά φορούν... ψεύτικες κοιλίες! Και ή γυναίκες όμως δέν θέλησαν νά δατερήσουν στη μόδα τής κοιλιάς, άλλ' άντί νά γίνουν μεγαλοπρεπείς από μπρός έγιναν από τό!... αντίθετο μέρος! Φόρεσαν δηλαδή τουνοΰρια πίσω, κάτω άπ' τή μέση!... Ή δυό αυτές μόδες, παρ' όλη τήν γελοιότητά τους, έβάσταξαν άρκετό καιρό, τρία ή τέσσερα χρόνια. Ά λίγο άργότερα κάποια βασιλοπούλα λανασάρισε τά <φουσκωτά> μανίκια για νά κρύψη τούς ώμους της που ήταν στραβοί. Ή μόδα όμως αυτή δέν διήρκεσε πολύ γιατί ή Άγνα ή Αυστριακή, ή γυναίκα του Λουδοβίκου 13ου τήν κατήργησε, και λανασάρισε τά κοντά μανίκια, για νά δείχνη τά μπράτσια της, τά όποια ήταν πραγματικώς θυμωσία.

Έπί Καρόλου του Ήρατου βγήκε έπίσης μιá παράξενη μόδα στη Γαλλία. Ή γυναίκες που φορούσαν ως τότε (1320) ζώνες σφιγμένες στη μέση, τίς άνέβασαν ψηλότερα, συγχρόνως δέ εφάρδυναν τίς φούστες των τόσο πολύ ώστε κατήντησε νά νομίζη κανείς ότι ήταν όλες... εις ένδιαφέρουσαν κατάστασιν!...

Ή περιεργη αυτή μόδα βάσταξε σαράντα χρόνια. Κατά τό τέλος δέ του 15 αιώνας ένεφανίσθη υπό νέαν μορφήν. Κατηργήθη δηλαδή ή ζώνη και ή φούστανε είχαν έμπρός ένα φαρδύ και μακρύ άνοιγμα που άφηνε νά φαίνεται τό λεπτό πουκάμισο τους! Στην κοιλιά τέλος ήταν φουσκωμένες έτσι που όλες ή γυναίκες έδιναν τήν έντύπωση ότι έπρόκειτο... ν' αύξήσουν τόν πληθυσμό τής Γαλλίας!...

Τόν 16ον αιώνα, ξαναβρίσκει τήν μόδα αυτή, στην Μπαλ τής Έλβετίας καθώς μαρτυρούν τά περιφημα πορτραίτα του Χολμπάιν, στα όποια όλων των κοινωνικών τάξεων ή γυναίκες φορούν φούστες φουσκωμένες μπροστά.

Έπί Λουδοβίκου 14ου έγκαινιάσθησαν και πάλιν ή φουσκωτές φούστες, από τήν κ. Ντε Μοντεσπιά, ή όποια ήθελε νά κρύψη έτσι τήν ένδιαφέρουσαν κατάστασιν εις ήν εύρίσκετο.

Μόνον ή κυρία ντε Σουμιπί, γυναίκα τρομερά κοκέττα ως τά γεράματα της, δέν φόρεσε ποτέ τίς φουσκωτές φούστες, άπ' τόν φόβο, λέγει ο περιφημος χρονικογράφος Σαιν-Σιμόν, μήπως τό βάρος των ύφασμάτων ζεσταίνει τά νεφρά της και... κοκκινίσει ή μύτη της!

Στίς παραμονές τής Γαλλικής Έπαναστάσεως ή περιφήμη μόδα για τήν όποian μιλούμε ξαναφάνηκε με νέο όνομα : ή φουσκωτές φούστες έλέγοντο <Ζάν ντε Άρκ>. Τήν φορά αυτή τό ξαναλανασάρισμα τής μόδας όφειλετο σε μιάν έγγυμοσύνη τής Μαρίας Άντουανέτας. Το περιεργό εινε ότι άναλόγως τής έγγυμοσύνης ή μόδα έπαιρνε και διάφορες τροποποιήσεις, άσημαντες φυσικά, καθώς και διάφορα όνόματα.

Είδαμε λοιπόν πως φυσικά ελαττώματα, προσωρινές δυσμορφίες ή και διάφορες χρόνιες ή προσωρινες παθήσεις έγιναν αίτια νά δημιουργηθούν κατά καιρούς περιεργότερες μόδες. Για νά τελειώσω ως αναφέρωμε και τό έξης : Προ τριάντα και πλέον ετών, οί κοσμικοί όταν ήθελαν νά χαιρετήσουν με χειραψία άνέβαζαν τό χέρι τους πολύ ψηλά, στο ύψος σχεδόν τής μύτης. Έ λοιπόν, έξέρετε ποιός έβγαλε τήν μόδα αυτή; Ή βασίλισσα τής Άγγλίας, ή όποια επειδή είχε κάποτε κάποιο σπειρι στην άμασάλη της, για νά μήν πονή όταν χαιρετούσε, σήκωνε τό χέρι της τόσο ψηλά! Οί αύλιχοι φυσικά έσπασαν νά τήν μιμηθούν και οί αγά-φιστά τό πράγμα έγενεκεύθη!...

✱

Η ΤΡΕΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΡΙΓΙΟΝ

Ή Κοιγιόν, ο άνδρείος εκείνος πολεμιστής, τόν όποιον τόσο συχνά άνεφερε ο Έρρίκος ο Α' ειπε μιá ήμέρα στον βασιλέα!

- Μεγαλειότατε έχω νά σάς πω τρεις λέξεις : <Χορήματα ή άδεια>.

- Κοιγιόν, άπαντά ο βασιλεύς, θά σάς πω κ' εγώ έξη λέξεις : <Ούτε τό ένα ούτε τό άλλο!>

Ή περιφήμη ώραία Φεροννιέρ

